

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

К. І. ВОЛИНЕЦЬ, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін, Педагогічний інститут Київського університету ім. Бориса Грінченка

***Анотація.** Стаття присвячена дослідженню проблеми формування інноваційного потенціалу педагогічного вищого навчального закладу та його впливу на підготовку майбутнього педагога до інноваційної діяльності.*

***Ключові слова:** інноваційний потенціал вищого навчального закладу, інноваційна діяльність, інновації, інноваційний простір.*

Актуальність (Introduction). Будь-яка людина у своїй професійній діяльності досягає високого рівня майстерності, якщо вона змінюється, засвоює нові способи діяльності і вирішує все більш складні задачі формування тих якостей, які є особливо актуальними в умовах ринкової економіки, адже світ, у якому їй доведеться працювати дуже швидко змінюється (за деякими оцінками темпи приросту нових знань складають 4-6 % в рік).

В той же час традиційна підготовка фахівців, орієнтована на формування знань, умінь і навичок в предметній області, все більше відстає від сучасних вимог. Випускники ВНЗ відчують труднощі в адаптації до швидкоплинних змін на ринку праці, оскільки в стінах вищих навчальних закладах вони часто отримують статичні, а не динамічні знання, які впродовж життя необхідні поповнювати й оновлювати [2].

У зв'язку з цим на перший план виступають завдання проведення кардинальних змін у системі професійної освіти вітчизняної вищої школи відповідно до Болонської угоди. Це вимагає реалізації нової ролі вищих навчальних закладів не тільки як центрів науки і освіти, але і як основних суб'єктів інноваційної діяльності. Стратегічним напрямом вищої педагогічної школи стають інтенсифікація інноваційних процесів та розвиток інноваційного потенціалу, активний пошук нових резервів удосконалення процесу підготовки майбутніх педагогів до інноваційної діяльності. Завдання вищої школи – не тільки випустити спеціаліста, який отримав підготовку високого рівня і успішно виконує професійні функції, але й залучити його вже на стадії навчання у вищому навчальному закладі до розвитку нових технологій, адаптувати до умов конкретного фахового середовища, зробити його провідником нових ідей та інноваційних здобутків.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Інноваційні процеси у світі викликали глибоке теоретичне переосмислення цінностей у педагогічній та філософській науках, якими керувалась освітня система України. У центрі уваги сучасних науковців знаходяться питання модернізації педагогічної освіти на засадах особистісно орієнтованого (І. Бех, С. Дженсенсон, В. Євдокимов, В. Луговий, К. Піторс, С. Подмазін, Д. Роббен, С. Сисоєва та ін.), культурологічного (О. Гармаш,

В. Гриньова, В. Зелюк, О. Рудницька та ін.), компетентнісного (О. Овчарук, О. Пометун, Л. Хоружа та ін.) підходів.

В Україні перші кроки в процесі становлення педагогічної інноватики було зроблено в останнє десятиріччя ХХ ст. (Кремень, О. Романовський, Т. Сущенко, І. Гавриш, І. Бех, С. Сисоєва, І. Дичківська, Т. Поніманська та ін.). Зокрема, виявлено рушійні сили модернізованих перетворень в освіті, досліджено закономірності перебігу інноваційних процесів в освітній галузі, продовжується робота щодо визначення понятійно-термінологічного апарату педагогічної інноватики, здійснено класифікацію педагогічних нововведень, виявлено структуру інноваційної діяльності, надано характеристику окремих педагогічних інновацій [3, с.72].

Проблеми, що виникають у процесі становлення вищої школи, формування та розвитку її інноваційного потенціалу, оцінки, структури, можливостей та впливу на підготовку педагогів у вищих навчальних закладах викликають дискусії, широко обговорюються в науково-педагогічній літературі (В. Сафонова, І. Габа, Г. Лактіонова, Т. Васильєва, О. Волков, В. Василенко, В. Гончаров, М. Денисенко, С. Ілляшенко, Н. Краснокутська та ін.). Особливої ваги набуває проблема підготовки педагогів, здатних стати повноцінними учасниками інноваційної діяльності, забезпечити розвиток освіти, бути суб'єктами інноваційної діяльності в сучасних умовах (Л. Буркова, Л. Даниленко, І. Зязюн, О. Киричук, О. Козлова, С. Подмазін, О. Савченко, Н. Федорова, А. Фурман, М. Ярмаченко та ін.).

Незважаючи на доволі ґрунтовне висвітлення проблем підготовки педагогічних кадрів у наукових джерелах до майбутньої професійної діяльності, проблема підготовки педагогів до інноваційної діяльності потребує подальшого вивчення, зокрема, в плані виявлення впливу інноваційного потенціалу вищого навчального закладу на підготовку педагогів до інноваційної діяльності.

Мета (Purpose) статі – розкрити сутність інноваційного потенціалу вищого навчального закладу та його впливу на підготовку майбутнього педагога до інноваційної діяльності.

Методи (Methods). У процесі дослідження застосовано наступні методи: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, вивчення передового досвіду.

Результати (Results). Зміни у парадигмі вищої освіти викликали потребу вищої педагогічної школи кардинально змінити підготовку вчителя, врахувавши, по-перше, зміну споживача продукції – вчителя нової формації; формування його освітньої траєкторії впродовж усього життя; універсалізацію освіти; зміни освітніх установ (дошкільних і позашкільних закладів, сільських чи міських шкіл, ПТУ, ВНЗ тощо); характер цих змін – реформування, модернізація, інновації аж до персоналізації освіти; підвищення конкурентоспроможності на ринку послуг освітніх закладів, їх рейтинг, можливість впливати на освітню політику. По-друге, працювати над тим, щоб випускники вищого педагогічного навчального закладу забезпечували якість освіти, продуктивну працю й були готовими до змін у майбутньому. По-третє, вибудувати дійову модель майбутнього фахівця з урахуванням змін на ринку праці та у сферах виробництва і послуг [9, с. 39–40].

Аналіз психолого-педагогічної літератури щодо підготовки педагогічних кадрів дає змогу констатувати, що серед ознак готовності майбутнього педагога до інноваційної діяльності можна виділити найбільш характерні, а саме: спрямованість особистісних і професійних інтересів, потреба в новаторській діяльності, схильність до новацій, здатність самостійно ставити освітні цілі,

обирати засоби своєї діяльності, використовувати знання, навички та інтуїцію в різноманітних професійних ситуаціях. Вирішальну роль у їх забезпеченні відіграє вищий навчальний заклад, який накопичив реальні можливості і здатний забезпечити прогресивні зміни на основі трансформації наявних ресурсів у новий якісний стан.

Для окреслення теоретичних аспектів проблеми звернемося до сутності поняття «інновації» та деяких понять, похідних від нього.

Аналіз наукових джерел свідчить, що поняття інновації використовується в контексті визначення різних явищ освіти і освітнього процесу: одні науковці вважають інновації комплексним процесом створення, розповсюдження та використання нового практичного засобу в галузі техніки, технології, педагогіки, наукових досліджень, інші – заперечують: вони вважають, що інновації не можуть зводитися до створення засобів. Розрізняють також поняття новація, або новий засіб (вони вважаються синонімами), та інновація, нововведення. Новація – це сам засіб (новий метод, методика, технологія, програма тощо), а інновація – процес його освоєння. Інновація може торкатися як окремих структурних елементів діяльності людини, так і її цілісності. В першому випадку – інновація є проявом удосконалення, оптимізації діяльності. У другому – її принципового оновлення, тобто якісного перетворення [12, с.6].

Незважаючи на певні відмінності у трактовці явища, що визначається поняттям «інновації», всі дослідники пов'язують його із наявністю нового, відмінного від того, що вже є, звертаючи увагу при цьому на те, що це процес і результат створення нового в будь-якій сфері діяльності людини. На думку І. Підласого, інновації – це й ідеї, і процеси, і засоби, і результати, узяті в єдності якісного вдосконалення педагогічної системи [4, с.6].

Інновація володіє величезним системним ефектом у плані впливу на інші компоненти навчального процесу, загальну структуру навчального змісту і діяльність педагогічних колективів; спрямована на розвиток, перетворення об'єкта, переведення його в якісно новий стан; освоєння та застосування нових засобів; це особливий вид творчої діяльності, що об'єднує різноманітні операції і дії, спрямовані на набуття нових знань, технологій, систем. Як системне утворення інновація характеризується наступними якостями: інноваційна діяльність, інноваційний процес, інноваційний потенціал, інноваційне середовище, які взаємообумовлені і існують в інтегральній єдності [5, с.338].

Поняття «інноваційна діяльність» (або «інноваційна освітня діяльність»), трактується як: розробка, розповсюдження та застосування освітніх інновацій; діяльність, що зумовлює істотні зміни порівняно з традицією; діяльність, спрямована на вирішення комплексної проблеми, що виникла внаслідок зіткнення усталених та нових форм практики або у зв'язку з невідповідністю традиційних норм новим соціальним запитам; процес продуктивної творчої діяльності людей [7].

Інноваційна освітня діяльність може здійснюватись на різних рівнях (міжнародному, всеукраїнському, регіональному, на рівні окремого навчального закладу тощо). Рівень інноваційної освітньої діяльності визначається її змістом (розробка, розповсюдження чи застосування інновації), а також масштабністю змін, що вноситимуться у систему освіти внаслідок застосування запропонованої інновації. Інноваційна освітня діяльність на рівні окремого навчального закладу передбачає: застосування інновацій; експериментальну перевірку продуктивності і можливості застосування інновацій.

Істотною особливістю педагогічної інноватики є охоплення якомога бі-

льше педагогічних проблем, які відносяться до професійної освіти. Розрізнені локальні проблеми інновації не мають перспектив, якщо відсутня їх координація та взаємообумовленість. Раціональна природа інновацій дала підставу розглядати її у структурі особистості як таку рису або якісну характеристику, що виникає внаслідок процесу підготовки до професійно-педагогічної діяльності та інтегрує у своєму змісті всі складові: когнітивну, операційну, мотиваційну, що забезпечують цю діяльність [11, с. 6–7]. Підґрунтям інноваційної діяльності є наукова діяльність, яка спрямована на інтелектуальний розвиток особистості, отже особистісних якостей індивіда. В той же час інноваційна діяльність дає ще й соціально-економічний ефект. Але, перш ніж займатись інноваційною діяльністю фахівець повинен отримати професійні знання і уміння, а також навички творчого підходу до розв'язування професійних завдань. Тому підготовка майбутнього педагога в умовах ВНЗ має передбачати перш за все формування його потенціалу, що є необхідною умовою для успішної інноваційної діяльності.

Слово «потенціал» походить від латинського (potential – сила, змога) і означається як сукупність засобів, можливостей у певній галузі тощо [10]. У роботах, присвячених дослідженню теорії потенціалів, застосовують і інші визначення потенціалу, серед яких виділяють: економічний; виробничий, оборонний; інтелектуальний; науковий; науково-технічний; кадровий, освітній тощо.

Інтерпретація категорії «потенціал» набуває кілька смислових напрямків: потенціал як «потужність», надалі отримує своє оформлення в понятті «ступінь потужності»; потенціал як «можливості, здібності, сили», необхідні для будь-яких дій; потенціал як «сукупність ресурсів». Принциповою відмінністю між термінами «ресурси» і «потенціал» є те, що ресурси існують незалежно від суб'єктів економічної діяльності, а потенціал окремої організації в цілому невіддільний від суб'єктів діяльності [8].

Дослідниця А. Бойко, аналізуючи проблему конкурентоспроможності освіти, розглядає освітній потенціал, як найбільш узагальнене визначення тих реальних можливостей розвитку, що надані суспільством освіти. Освітній потенціал, зазначає вчена, включає в себе як нагромаджені витрати суспільства на функціонування системи освіти, так і духовний компонент – це традиції, моральні та суспільні цінності, а також цінності колективізму та спільності. У найширшому розумінні освітній потенціал включає фонд освіти, практичний досвід людства, самоосвіту, духовний компонент суспільства [1, с. 17], який повинен відкидати застаріле, поповнюватися новим, прогресивним, розвиватися, використовуватися та сприяти подальшому розвитку освіти.

Відповідно інноваційний потенціал вищого навчального закладу – це його здатність створювати, сприймати, реалізовувати нововведення, своєчасно позбавлятися від педагогічно недоцільного та ефективно перетворювати ресурси в інноваційний продукт.

Отже, поняття «потенціал», крім матеріальних і нематеріальних засобів, включає здібності працівника, колективу, організації, суспільства в цілому до ефективного їх використання. Ця здатність переважно є наслідком творчих прагнень педагогічного колективу, його ставлення до нововведень [4, с. 35]. Тому підготовка педагога до інноваційної діяльності залежить від факторів, які визначаються як особистісними здібностями, талантами, обдаруваннями людини, так і здатністю суспільного середовища створити необхідні сприятливі умови для творчого їх використання та подальшого розвитку.

Спираючись на цей факт можна стверджувати, що інноваційний потен-

ціал вищого навчального закладу багато в чому залежить від складу і рівня розвитку структур вищого навчального закладу (наукових, науково-технічних, дослідницько-конструкторських, виробничих і інноваційних та ін.), їхнього взаємозв'язку у процесі підготовки майбутніх фахівців, кадрового складу та його здатності працювати як єдина система з продукування і освоєння нововведень, реалізація яких дає позитивну динаміку розвитку та ефективності цілісної освітньої системи ВНЗ, її здатності забезпечити концептуальні, структурно-змістові, технологічні та організаційно-дидактичні засади підготовки майбутнього педагога до інноваційної діяльності. Такий ВНЗ може гарантувати інвесторам і споживачам вищий рівень освіти, ніж обіцяє держава.

У теорії розрізняють порівняльні переваги, які забезпечуються традиційними джерелами і факторами (трудовими ресурсами, природними запасами, капіталом), які стосовно ВНЗ виявляються у високій кваліфікації персоналу, матеріально-технічній базі, наявності житла для студентів і викладачів, об'єктів соціальної інфраструктури; та конкурентні переваги, які базуються на розвинутому інноваційному середовищі, нових організаційно-інституціональних формах, унікальності освітніх послуг і технологій. Останнє у сфері вищої освіти виявляється через: викладання курсів із застосуванням новітніх наукових здобутків, які широко користуються популярністю серед студентів та молоді у зв'язку із попитом відповідних знань на ринку праці; використання сучасних технологій викладання, нових форм навчання, зокрема, дистанційного, диференціацію послуг; поєднання стаціонарних і заочних форм навчання із навчанням за індивідуальними графіками, екстернатом, одночасним освоєнням декількох спеціальностей та спеціалізацій; сучасні та прогресивні програми з реалізації послуг, додатковий сервіс тощо.

Така інноваційна діяльність дасть можливість не тільки підготувати майбутнього педагога до інноваційної діяльності та забезпечити його успішність, а й спрямувати інноваційну діяльність на економічно вигідне використання нових знань у науковій та освітній сферах, залучити додаткові фінансові кошти, які сприяють підвищенню ВНЗ на ринку наукомісткої продукції й освітніх послуг і призводять до інноваційних результатів. Цікавим, з цього погляду, є українсько-польський проект «Інноваційний університет і лідерство, що фінансується за кошти програм уряду Польщі (грант Міністерства науки і вищої школи з коштів допомоги Міністерства закордонних справ), спрямований на вироблення рекомендацій щодо реформування національної системи вищої освіти та підготовку лідерів, здатних впроваджувати у вищій школі інноваційні підходи в управлінні закладом та в освітніх технологіях. Учасники проекту пройшли інтенсивні тренінгові навчання в Україні і в Польщі. За результатами такого навчання учасниками проекту розроблені мікропроекти, що базуються на аналізі світового, насамперед європейського досвіду діяльності вищої школи, і запропоновані конкретні рекомендації для впровадження в Україні на національному, регіональному та локальному рівнях. «Інноваційний проект і лідерство» [6]

Взаємодія вищих навчальних закладів на міжнародному рівні передбачає також: зміну організації і змісту освіти з метою інтеграції у світовий освітній і науковий простір; оптимізацію кадрового забезпечення; комплексне вдосконалення професійної майстерності педагогів через опанування інноваційними і науково-дослідними видами діяльності; створення матеріально-технічних умов та рівня інформаційного забезпечення, сприятливого для успішного вирішення завдань із надання якісної освіти на рівні світових вимог. Перспективами сфе-

рами міжнародної співпраці є академічна мобільність студентів, партнерство, грандхолдерство, спільні конференції тощо.

Проте наявність «потенціалу» ВНЗ, який має добре розвинену матеріальну базу й високопрофесійний професорсько-викладацький склад, ще не означає ефективності його діяльності, це лише можливості, реалізація яких залежить від багатьох факторів. Інновацію, наприклад, не підтримує колектив або ж розвиток матеріально-технічної бази ВНЗ вимагає не стільки збільшення кількості обладнання, скільки забезпечення навчального закладу високоякісними сучасними зразками. Слід також враховувати, що на мотивацію педагогів негативно впливають: відсутність добрих стосунків між колегами, зокрема небажання працювати в команді, невміння якісно здійснювати науково-дослідну та інноваційну діяльність зі студентами тощо.

Вирішувати такі проблеми слід лише на демократичних засадах, обговорюючи в колективі доцільність та конкретний зміст інновацій, а також те, що можуть дати саме такі інновації закладу і конкретним учасникам освітнього процесу, визначення комплексу організаційних, наукових, технологічних, фінансових, комерційних заходів, які в своїй сукупності приводять до інноваційних результатів та покращення фінансового стану ВНЗ, матеріального забезпечення працівників, їх професійного визначення, фахового та особистісного вдосконалення тощо.

Зусилля ВНЗ мають бути зосереджені на формуванні та розвитку власних наукових шкіл, створенні кафедральних та міжкафедральних творчих колективів із залученням магістрантів, аспірантів та кращих студентів, дослідників інших наукових установ та ВНЗ; підвищенні якості професорсько-викладацького складу шляхом підготовки кадрів через аспірантуру і докторантуру денної і заочної форм навчання; створенні спеціалізованих Вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій; участі у розробці різного рівня комплексних та цільових програм соціально-економічного розвитку міста, регіону, країни; створенні належних умов та мотивації для участі у науковій діяльності професорсько-викладацького складу, студентів та оприлюдненні їх результатів.

Серед форм оволодіння педагогічними працівниками ВНЗ знаннями та вміннями інноваційної діяльності, а відтак і формами підвищення професійного рівня науково-педагогічних працівників та студентів, виділяють науково-практичні конференції, психологічні семінари – практикуми, проблемні творчі семінари, навчальні тренінги, педагогічні консиліуми, методичні об'єднання за фахом, проблемні творчі групи, пошукові групи, школа викладача-початківця, школа передового педагогічного досвіду, наставництво, творча лабораторія педагога, вивчення зарубіжного досвіду, стажування, самоосвіта, самовдосконалення, самовиховання тощо, проходження дистанційних навчальних курсів.

Висновки і перспективи (Discussion). Підсумовуючи сказане, слід зазначити, що майбутнє багато в чому залежить від того, чи зможе Україна підготувати педагога, здатного відповідати викликам часу та стати суб'єктом інноваційної діяльності. Це вимагає від вищих навчальних закладів адекватного реагування на зміни, які відбуваються в суспільстві, орієнтуватись на створення для кожного студента умов, за яких він міг би максимально себе реалізувати та бути успішним у майбутньому. Реформування і розвиток вищої освіти можливі за умови створення, використання та розвитку інноваційного потенціалу вищих навчальних закладів, оволодіння суб'єктами навчального процесу системою сучасних наукових знань, спрямування наукової діяльності на одер-

жання нових інноваційних технологій та застосовування у своїй діяльності інноваційних продуктів, які істотно поліпшують якість навчання.

Підготовка майбутніх педагогів до інноваційної діяльності вимагає наповнення навчальних програм результатами вітчизняних і зарубіжних наукових і дидактичних досягнень, широкого впровадження у навчальний процес результатів науково-дослідних розробок, широке залучення студентів до інноваційної діяльності, спрямування інноваційної діяльності на економічно вигідне використання нових знань у науковій та освітній сферах.

Список використаних джерел

1. Бойко А. Конкурентоспроможність освіти як показник її ефективності та якості /А. Бойко// Вища освіта України. – 2008. – №3. – С. 16–21.
2. Волинець К. Інноваційна діяльність кафедри вищого навчального закладу як умова професійного становлення майбутнього педагога / К. Волинець// Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. – Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди», 2016. – Вип. № 10. – 646 с. –С. 163–165.
3. Гавриш І. В. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності: дис. д-ра пед. наук: 13.00.04/ Гавриш Ірина Володимирівна. – К, 2006. – 579 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України; головний ред.. В.Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Інноваційний проект і лідерство [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.edupolicy.org.ua/dx/main_ua/projects_ua/finalizedprojects_ua/projectiu/iul-list.html. – Заголовок з екрана.)
7. Омельченко Л. М. Інновації в педагогічній системі ВНЗ [Електронний ресурс] /Л. М. Омельченко. – Режим доступу: http://elibrary.nubip.edu.ua/6110/1/L.Omelchenko_St_NUBIP.doc.pdf. – Заголовок з екрана.)
8. Попова Н. Наукові підходи до оцінки інноваційного потенціалу ВНЗ [Електронний ресурс] /Н. Попова. – Режим доступу: http://old.bumib.edu.ua/sites/default/files/visnyk/15_0.pdf. – Заголовок з екрана.
9. Смівоцький А. Нові методи стратегічного мислення/ А. Смівоцький – К.: КМ Академія, 2002. – 43 с.
10. Сучасний словник іншомовних слів/ Укл. О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. – К. : Довіра, 2000. – 789 с. – с. 555.
11. Чобітько М. Особистісні компоненти у професійному становленні майбутнього вчителя / М. Чобітько //Освіта і управління. – 2007. – №1. – С. 71.
12. Шевченко Л. М. Формування готовності музиканта педагога до інновацій у професійній діяльності: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 /Л. М. Шевченко. – О., 2000. – 20 с.

References

1. Bojko A. Konkurentospromozhnist' osviti yak pokaznik її effektivnosti ta yakosti /A. Bojko// Vishcha osvita Ukraїni. – 2008. – №3. – S. 16–21.
2. Volinec' K. Innovacijna diyal'nist' kafedri vishchogo navchal'nogo zakladu yak

umova profesijnogo stanovlennya majbutn'ogo pedagoga / K. Volinec// Tendencii ta perspektivi rozvitku nauki i osviti v umovah globalizacii: Materiali H Mizhnarodnoi naukovo-praktichnoi internet-konferencii. – Pereyaslav-Hmel'nic'kij: DVNZ «Pereyaslav-Hmel'nic'kij derzh. ped. un-t im. G. Skovorodi», 2016. – Vip. № 10. – 646 s. –S. 163–165.

3. Gavrish I. V. Teoretiko-metodologichni osnovi formuvannya gotovnosti majbutnih uchiteliv do innovacijnoi profesijnoi diyal'nosti: dis. d-ra ped. nauk: 13.00.04/ Gavrish Irina Volodimirivna. – K., 2006. – 579 s.

4. Dichkivs'ka I. M. Innovacijni pedagogichni tekhnologii / I. M. Dichkivs'ka. – K.: Akademvidav, 2004. – 352 s.

5. Enciklopediya osviti / Akademiya pedagogichnih nauk Ukraïni; golovnij red.. V.G. Kremen'. – K. : YUrinkom Inter, 2008. – 1040 s.

6. Innovacijnij proekt i liderstvo [Elektronnij resurs] Rezhim dostupu: http://www.edupolicy.org.ua/_dx/main_ua/projects_ua/finalizedprojects_ua/projectiu/iul-list.html. – Zagolovok z ekrana.).

7. Omel'chenko L. M. Innovacii v pedagogichnij sistemi VNZ [Elektronnij resurs] /L. M. Omel'chenko. – Rezhim dostupu: http://elibrary.nubip.edu.ua/6110/1/L.Omelchenko_St_NUBIP.doc.pdf. –

8. Popova N. Naukovi pidhodi do ocinki innovacijnogo potencialu VNZ [Elektronnij resurs] /N. Popova. – Rezhim dostupu: http://old.bumib.edu.ua/sites/default/files/visnyk/15_0.pdf. – Zagolovok z ekrana.

9. Smivoc'kij A. Novi metodi strategichnogo mislennya/ A. Smivoc'kij – K.: KM Akademiya, 2002. – 43 s.

10. Suchasnij slovník inshomovnih sliv/ Ukl. O. I. Skopnenko, T.V.Cimbalyuk. – K. : Dovira, 2000. – 789 s. – s. 555.

11. CHobit'ko M. Osobistisni komponenti u profesijnomu stanovlenni majbutn'ogo vchatelya / M. CHobit'ko //Osvita i upravlinnya. – 2007. – №1. – S. 71.

12. SHEvchenko L. M. Formuvannya gotovnosti muzikanta pedagoga do innovacij u profesijnij diyal'nosti: avtoref. dis. na zdobuttya stupenya kand. ped. nauk: spec. 13.00.04 /L. M. SHEvchenko. – O., 2000. – 20 s.

ИННОВАЦИОННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ КАК НЕОБХОДИМОЕ УСЛОВИЕ ПОДГОТОВКИ ПЕДАГОГА К ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

К. И. Вольнец

Аннотация: *Статья посвящена исследованию проблемы формирования инновационного потенциала педагогического высшего учебного заведения и его влиянию на подготовку будущего педагога к инновационной деятельности.*

Ключевые слова: *инновационный потенциал высшего учебного заведения, инновационная деятельность, инновации, инновационное пространство.*

THE INNOVATIVE POTENTIAL OF HIGHER EDUCATION AS A PREREQUISITE FOR PREPARING FUTURE TEACHERS TO INNOVATE

K. I. Volynets

Abstract. *The article investigates the formation of innovative pedagogical potential of higher education and its impact on the future of teacher training to innovation.*

Keywords: *innovational potential of higher education, innovational activity, innovation, innovation space.*